

На основу члана 57. став 3. Закона о платном промету ("Службени лист СРЈ", бр. 3/2002 и 5/2003 и "Службени гласник РС", бр. 43/2004), гувернер Народне банке Србије доноси

О Д Л У К У О НАЧИНУ СПРОВОЂЕЊА ПРИНУДНЕ НАПЛАТЕ С РАЧУНА КЛИЈЕНТА

1. Овом одлуком утврђује се начин спровођења принудне наплате с рачуна клијента који се води код банке у складу с чл. од 47. до 49. Закона о платном промету (у даљем тексту: Закон).

Под клијентом, у смислу ове одлуке, подразумева се дужник – правно лице који има рачун код банке, укључујући и банку која има рачун код Народне банке Србије, као и физичко лице које обавља делатност а с чијег се рачуна врши принудна наплата.

1а. За извршење основа и налога за принудну наплату користе се сва динарска средства клијента која се као депозит по виђењу воде на динарским рачунима код банке, као и динарска противвредност девизних средстава код банке, осим средстава чије је извршење изузето законом, судском одлуком или одлуком другог надлежног органа – средства која се воде на посебном рачуну (донације и хуманитарна помоћ, животно осигурање, приходи од приватизације, средства за формирање робних резерви, средства самодоприноса, судски депозити и средства буџета за исплату премија, субвенција и регреса), орочених средстава, као и средстава издвојене девизне обавезне резерве обрачунате на износ обавеза по основу девизне штедње положене код банака после 30. јуна 2001. године.

2. Основи за принудну наплату из члана 47. став 1. тач. 1. и 2. Закона (извршна решења пореских, царинских и других надлежних органа, извршна судска решења, други извршни наслови и законска овлашћења) достављају се Народној банци Србије – Дирекцији за регистре и принудну наплату – организационој јединици у Крагујевцу која обавља послове пријема основа и налога принудне наплате (у даљем тексту: организациона јединица).

После пријема основа за принудну наплату из става 1. ове тачке, организациона јединица је обавезна да без одлагања спроведе поступак провере података за несметано спровођење принудне наплате, односно провери:

1) да је у питању основ за наплату из члана 47. став 1. тач. 1. и 2. Закона за чије је извршење прописана њена надлежност (налог Народној банци Србије);

2) да основ за принудну наплату садржи утврђене податке за извршење.

Под утврђеним подацима за извршење у смислу става 2. одредба под 2 ове тачке подразумевају се:

– назив доносиоца решења, број и датум решења; назив, бројеви текућих рачуна, порески и матични број дужника; назив, адреса и текући рачун повериоца; износ обавезе (главни дуг, камата и трошкови); износ на који се и период за који се обрачунава камата (од ког и до ког датума тече рок за обрачун камате), по којој се каматној стопи и којом методом врши обрачун камате; потпис и печат органа који је донео решење; ако је поверилац физичко лице које не обавља делатност – назив банке, број његовог текућег рачуна;

– прописан модел и позив на број одобрења за основе по којима су налаже наплата у корист рачуна прописаних планом рачуна за уплату јавних прихода, као и ознака да жалба не одлаже принудну наплату; принудна наплата царине и осталих царинских дажбина спроводи се и на основу декларације по којој је извршено царињење (која садржи клаузулу извршности ако се у поступку царињења не доноси решење), као и на основу обрачуна царинских дажбина у путничком промету;

– клаузула извршности за решења о извршењу донета на основу извршне исправе, као и за решења донета на основу менице и чека с протестом и повратним рачуном (кад је то потребно за заснивање потраживања), у којим се случајевима решење извршава пре правноснажности, односно да је решење правноснажно кад је судско решење о извршењу донето на основу веродостојне исправе – фактуре (укључујући и обрачун камате), јавне исправе, извода из оверених пословних књига, приватне исправе оверене у складу са законом и исправе која има значај јавне исправе према посебним прописима;

– решење надлежног органа о забрани располагања средствима дужника, као и решење суда о одређивању привремене, односно претходне мере: назив, матични и порески број дужника, као и налог да Народна банка Србије спроведе решење.

Ако основ за принудну наплату садржи податке за несметано спровођење те наплате, организациона јединица спроводи принудну наплату.

Ако основ за принудну наплату није из става 1. ове тачке или не садржи све податке из става 2. те тачке – истог дана се враћа издаваоцу, уз пропратно писмо у коме се наводе разлози враћања.

3. Организациона јединица води евиденцију о примљеним и враћеним основима за принудну наплату према редоследу из члана 47. став 1. тач. 1. и 2. Закона и датуму њиховог пријема, која садржи следеће податке:

- редни број,
- датум пријема основа,
- назив, матични и порески број дужника,
- број рачуна за извршење,
- назив доносиоца, назив и број основа,
- назив повериоца–примаоца и број његовог рачуна,
- износ на који гласи основ,
- датум коначног извршења основа,
- напомену уз враћени основ, разлог за то и датум,
- датум забране.

Поред евиденције из става 1. ове тачке, организациона јединица води и евиденцију о примљеним налозима из члана 47. став 1. тачка 3. Закона.

4. После уноса основа за принудну наплату из тачке 2. ове одлуке за дужнике који код организационе јединице немају евидентиране обавезе до ступања на снагу те одлуке, Народна банка Србије – Одељење за принудну наплату (у даљем тексту: Одељење) истог дана, електронском поруком SMT 719, налаже банци која је означена као прва у том основу да одмах изврши налог за принудну наплату са свих динарских рачуна дужника код те банке.

Банка је обавезна да електронску поруку SMT 719 изврши у целости, а не делимично и да о томе обавести Одељење електронском поруком SMT 720. Ако на рачуну, односно рачунима дужника нема средстава за извршење налога из става 1. ове тачке или их нема довољно, банка је дужна да по свим електронским порукама SMT 719 које није извршила о томе одмах обавести Одељење електронском поруком SMT 720 са износом 0,00. Кад прими исправну/неисправну електронску поруку SMT 720 са износом 0,00, Одељење сторнира налог из става 1. ове тачке и свим банкама шаље електронску поруку SMT 711,

односно SMT 713 – да блокирају све динарске и девизне рачуне тог дужника и да, док траје блокада матичног броја, не могу отворати нове рачуне том дужнику.

Ако банка изврши налог из става 1. ове тачке и пошаље неисправну електронску поруку SMT 720, Одељење шаље банци електронску поруку SMT 796 с кодом грешке. Ако банка не отклони грешку и не достави исправну електронску поруку SMT 720, Одељење сторнира налог из тог става у 9.15 часова наредног радног дана и свим банкама шаље електронску поруку SMT 711, односно SMT 713 – да блокирају све динарске и девизне рачуне тог дужника и да, док траје блокада матичног броја, не могу отворати нове рачуне том дужнику.

Ако се основ за принудну наплату не изврши с рачуна који је наведен у том основу а односи се на матични број који је исти за већи број дужника (синдикати, скупштине станара, удружења грађана, верске организације и др.) – принудна наплата се даље спроводи достављањем банци дужника налога, на Обрасцу 8, који је одштампан уз ову одлуку и њен је саставни део.

5. Након блокирања рачуна дужника, банке су обавезне да електронском поруком SMT 718 одмах доставе информацију о стању средстава на рачунима клијента (динарским, депозитним и девизним), као и о свим наредним променама стања средстава.

Електронска порука SMT 718, у пољу 71830 има ознаку DDV (динарски депозит по виђењу) и податак о укупном износу динара на депозитном ависта рачуну.

Електронска порука SMT 718, у пољу 71830, има ознаку DPD (динарска противвредност девиза) и податак о укупном износу динарске противвредности девиза, и то по куповном курсу банке за девизе из важеће курсне листе у тренутку слања поруке. Електронске поруке SMT 718 које садрже динарску противвредност девизних средстава Народна банка Србије прима од банака сваког радног дана од 9.30 до 16.00 часова.

Банка у поступку принудне наплате, и то за дужника који нема отворен динарски рачун код те банке, у електронској поруци SMT 718, у поље 71820 уписује динарски рачун који је отворен за пренос динарске противвредности девиза с девизних рачуна клијента, односно за пренос динара с депозитних ависта рачуна. Овај рачун се не пријављује у јединствени регистар рачуна банака (РИР), који води Народна банка Србије, и на крају дана салдо на том рачуну мора бити нула.

Захтев за пренос средстава с блокираног рачуна Одељење (поруком SMT 719) даје свим банкама у којима дужник има средства на динарским рачунима, и то сразмерно стању на тим рачунима. Ако на динарским рачунима нема средстава за извршење налога за принудну наплату или их нема довољно, извршење се налаже свим банкама код којих дужник има отворене девизне рачуне, и то сразмерно стању средстава на тим рачунима.

Банке су дужне да, на основу примљене електронске поруке SMT 719, одмах пренесу средства с рачуна дужника на рачун наведен у тој поруци и о томе електронском поруком SMT 720 одмах обавесте Одељење.

Ако банка не изврши налог из става 4. ове тачке или не пошаље исправну електронску поруку SMT 720 најкасније наредног радног дана до 9.15 часова, Одељење сторнира раније послату електронску поруку SMT 719 и шаље нову електронску поруку SMT 719, према информацији о стању средстава из нове електронске поруке SMT 718.

6. Налог повериоца за наплату на основу доспелих хартија од вредности, меница или овлашћења које је дужник дао својој банци и свом повериоцу (налози из члана 47. став 1. тачка 3. Закона) доставља се банци наведеној у том налогу, која је дужна да, пре извршења овог налога, провери да ли меница садржи све елементе прописане законом којим се уређује меница и да ли је поднета у року доспећа, односно да ли овлашћење садржи све елементе неопходне за наплату, као и да изврши контролу исправности тог налога.

Уз налог из става 1. ове тачке поверилац даје банци:

- 1) писмену изјаву којом потврђује да не постоје менице, односно овлашћења по основу јемства;
- 2) писмену изјаву којом потврђује да је у питању налог на основу меница, односно овлашћења главног дужника уз које постоје менице, односно овлашћења јемца;
- 3) писмену изјаву којом потврђује да су у питању менице, односно овлашћења јемца.

Банка која прими меницу, односно овлашћење из става 2, одредба под 1, ове тачке дужна је да, код достављања електронске поруке SMT 710 за тип документа, у поље 71051 унесе ознаку 10 (не постоји јемство).

Банка која прими меницу, односно овлашћење из става 2, одредба под 2, ове тачке дужна је да, код достављања електронске

поруке SMT 710 за тип документа, у поље 71051 унесе ознаку 20 (постоји јемство – на терет главног дужника).

Банка која прими меницу, односно овлашћење из става 2, одредба под 3, ове тачке дужна је да, код достављања електронске поруке SMT 710 за тип документа, у поље 71051 унесе ознаку 30 (постоји јемство – на терет јемца).

Кад на рачуну дужника (главног дужника, односно јемца) има средстава, банка налог из става 1. ове тачке одмах извршава у целости, а ако тих средстава нема или их нема довољно – банка не извршава налог делимично, већ електронском поруком SMT 710 одмах доставља Одељењу податке с тог налога, с потврдом да су они веродостојни и тачни и да за то одговорају овлашћени запослени у банци и банка.

После пријема електронске поруке SMT 710, Одељење проверава да ли ова порука садржи потврду банке из става 6. ове тачке, па ако утврди да садржи ту потврду – спроводи принудну наплату у складу с тачком 5. ове одлуке. У супротном, Одељење аутоматски одбија електронску поруку SMT 710 и банци доставља електронску поруку SMT 796 с кодом 39, а банка је дужна да одмах након тога достави електронску поруку SMT 710 с потврдом. Све електронске поруке примљене после 15.30 часова тог радног дана Одељење враћа банкама истог дана, и то електронском поруком SMT 796 с кодом 39.

После извршења налога из става 1. ове тачке, Одељење шаље банкама електронску поруку SMT 796 с кодом 37 – налог у целости извршен.

Повериоци су дужни да воде посебну евиденцију о наплати потраживања у смислу ове тачке и да, моментом наплате главног дуга у целости, повуку налоге из те тачке који нису извршени или су делимично извршени.

ба. Ако је банка дужника меницу с меничним јемством – авалом банке и налог за наплату примила од меничног повериоца (ималац менице) – правног лица или физичког лица које обавља делатност, дужна је да, пре извршења тог налога, провери да ли меница садржи све елементе прописане законом којим се уређује меница и да ли је поднета у року доспећа, као и да провери исправност поднетог налога за наплату. Уз меницу и налог за наплату с рачуна меничног дужника, ималац менице подноси налог за наплату с рачуна банке авалисте и писмену изјаву да се, ако на рачунима меничног дужника нема средстава за исплату менице или их нема довољно, принудна наплата спроведе с рачуна меничног дужника или с рачуна банке авалисте.

Ако банка, после извршене провере из става 1. ове тачке, утврди неисправност менице или налога за наплату, враћа их подносиоцу, уз писмено образложење разлога због којих се меница не може исплатити.

бб. Кад се провером из тачке ба. ове одлуке утврди исправност менице и налога за наплату – банка налог за наплату, ако на рачуну дужника има средстава, одмах извршава у целости. Ако на рачуну меничног дужника нема средстава за исплату менице или их нема довољно – банка налог за наплату не извршава делимично, већ поступа на начин из тачке б. ст. 6. и 7. ове одлуке (извршење са свих рачуна дужника), а меницу и налог за наплату с рачуна банке авалисте одмах доставља Народној банци Србије – Сектору за платни систем – организационој јединици у чијем је делокругу надгледање платног система.

Банка која је примила меницу с меничним јемством – авалом банке а провером из тачке ба. ове одлуке није утврђена веродостојност печата и потписа меничног дужника на тој меници, или је утврђено да је менични дужник у блокади на дан доспећа менице – ту меницу исплаћује повериоцу ако је она истовремено и авалиста по тој меници. Ако банка ову меницу не исплати, доставља је на принудну наплату. На начин из овог става банка поступа и кад је менични дужник субјект приватизације за ког је донета одлука о реструктурирању, кад је над њим покренут поступак стечаја, као и за време прекида поступка принудног извршења.

бв. Ако је банка дужника меницу с меничним јемством – авалом правног лица и налог за наплату примила од имаоца менице, дужна је да, пре извршења тог налога, провери да ли меница садржи све елементе прописане законом којим се уређује меница и да ли је поднета у року доспећа, као и да провери исправност поднетог налога за наплату.

Кад је провером из става 1. ове тачке утврђена исправност менице и налога за наплату – банка налог за наплату, ако на рачуну дужника има средстава, одмах извршава у целости, а ако тих средстава нема или их нема довољно, банка поступа на начин из тачке б. ст. 6. и 7. ове одлуке.

Ако банка до 10.00 часова наредног радног дана не прими од Одељења електронску поруку SMT 796 с кодом 37 – налог у целости извршен, организационој јединици одмах подноси захтев за достављање података о износу који је извршен и за повлачење налога из принудне наплате. На основу података Одељења о неизвршеном, односно делимично извршеном износу с налога на терет рачуна дужника, банка одмах шаље нову електронску поруку SMT 710 на терет авалисте –

правног лица по меници на износ меничног дуга, односно на неизвршени износ на терет рачуна дужника, ради наплате с рачуна авалисте код банака.

У случају да авалиста – правно лице није клијент банке главног дужника који на рачуну нема довољно средстава за исплату налога или их нема довољно – банка позива имаоца менице да преузме меницу и потврду о наплаћеном износу с рачуна меничног дужника, а ималац менице ову меницу, с налогом за наплату, носи у банку тог авалисте, која даље поступа на начин из тачке 6. ст. 6. и 7. ове одлуке.

7. Уносом основа и примљених налога за принудну наплату из члана 47. Закона, Одељење истовремено формира налог за наплату накнаде услуга принудног извршења, која се наплаћује у складу са одлуком којом је утврђена јединствена тарифа по којој се наплаћује накнада за услуге које врши Народна банка Србије.

8. После коначног извршења основа и налога за принудну наплату из тач. 5. и 6. ове одлуке, банкама се шаље електронска порука SMT 712, односно SMT 714 о деблокади матичног броја дужника.

9. Организациона јединица застаје с наплатом основа за принудну наплату ако од доносиоца прими решење или закључак о одлагању извршења до истека рока назначеног у том решењу или закључку, односно обуставља принудну наплату ако од издаваоца основа прими решење или закључак о обустави извршења. Ако је реч о налогу из члана 47. став 1. тачка 3. Закона, принудна наплата се обуставља на захтев повериоца.

10. После достављања решења суда о отварању поступка принудног поравнања над дужником, организациона јединица застаје са извршењем принудне наплате по основима и налозима за принудну наплату до доношења решења којим се поступак принудног поравнања одобрава или обуставља.

Организациона јединица застаје са извршењем основа и налога за принудну наплату и код дужника за кога је суд донео решење о одређивању привремене мере обезбеђења обуставе исплате с рачуна у току претходног поступка за утврђивање услова за отварање поступка стечаја.

11. Организациона јединица неће поступати по основима и налозима за принудну наплату код дужника за кога од надлежног суда добије решење да је над њим отворен стечајни, односно ликвидациони

поступак или је над њим одобрено принудно поравнање, у ком се случају ти основи и налози враћају издаваоцима, односно подносиоцима.

У случају из става 1. ове тачке, извршиће се само извршне исправе и налози који се односе на трошкове и таксе у току поступака из тог става.

13. Ако су у решењу о извршењу, односно у другом основу за принудну наплату наведена два или више дужника који солидарно одговарају (свако од њих одговара за обавезу, а када један плати, остали се ослобађају обавезе), наплата ће се извршити у целини – према редоследу дужника одређеном у решењу о извршењу. Ако тај редослед није одређен, наплата се врши према редоследу по коме су дужници наведени у решењу о извршењу.

14. Ако је одлуком надлежног органа (суда, Пореске управе) наложена забрана располагања средствима, организациона јединица уноси датум забране, а Одељење електронски обавештава банке код којих клијент има отворене рачуне да блокирају средства на тим рачунима, а друге банке обавештава да не могу отворати рачуне том дужнику док траје забрана располагања.

После добијања одлуке о обустави забране располагања, организациона јединица брише датум забране, а Одељење електронски обавештава банке да деблокирају рачуне дужника.

15. Ако је правно лице које има евидентиране а неизвршене основе и налоге за принудну наплату престало да постоји због статусне промене (спајање, припајање, подела или други начин предвиђен законом), ти се налози извршавају после објављивања решења надлежног регистарског органа.

16. Основи за принудну наплату примљени до 31. децембра 2002. године извршавају се према редовима приоритета утврђеним прописима који су важили до тог датума.

17. Поступци принудне наплате започети до дана почетка примене ове одлуке, који до тог дана нису окончани – окончаће се по прописима који су важили до тог дана.

18. Даном почетка примене ове одлуке престаје да важи Одлука о начину принудне наплате са рачуна клијента ("Службени лист СРЈ", бр. 29/2002 и 67/2002) и Упутство за спровођење Одлуке о начину принудне наплате са рачуна клијента ("Службени лист СРЈ", бр. 67/2002, 7/2003 и "Службени гласник РС", бр. 28/2003).

19. Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику РС", а примењиваће се од 1. јуна 2004. године.

О. бр. 33
24. маја 2004. године
Београд

Г у в е р н е р
Народне банке Србије

Радован Јелашић, с.р.